

Gepensioneerd manager facilitaire dienstverlening is vrijwilliger in hospice

Hij werkte 43 jaar bij het Academisch Medisch Centrum (AMC) in Amsterdam en een van de voorlopers van het ziekenhuis, schopte het tot manager facilitaire dienstverlening en gaf in deze functie leiding aan grote groepen mensen. Nu is Jacques Roberscheuten (74) vrijwilliger bij Hospice De Schelp in Krommenie. Hij probeert wekelijks twee diensten te draaien, vaak zijn het er ook drie, of hij komt eerder en blijft langer als dat nodig is. 'Ik kwam het hospice wat schoorvoetend binnen, maar vond het er meteen heerlijk en ben er nooit meer weggegaan.'

Jacques startte zijn loopbaan in het Wilhelmina Gasthuis, dat later met het Binnengasthuis en het Emma Kinderziekenhuis het AMC zou vormen. Hij gaf leiding aan de verhuizing en werd uiteindelijk hoofd van de afdeling bevestiging, de telefooncentrale en de recepties van het AMC. Jacques maakte werkweken van 60 tot 65 uur. Zevenenhalf jaar geleden ging hij met pensioen.

'Ik ga voor je zorgen'

'Net na mijn pensionering werd mijn schoonzvader ernstig ziek. Hij had longproblemen en na onderzoek bleek dat hij nog maar enkele weken te leven zou hebben. De behandelend arts wilde hem opnemen. Mijn schoonzvader raakte er compleet van in paniek. Hij wilde per se thuisblijven. 'Weet je pa, we nemen je gewoon mee', zei ik. 'Ik ga voor je zorgen. Ik zet het zonder na te denken, maar vond het tegelijkertijd een natuurlijke gang van zaken. Wat dat betreft moet Pipi Langkous: ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan. En het ging prima. Overdag zorgde ik voor hem, 's nachts was er een verpleegkundige. Die mensen legden alles heel goed uit. Ik zoog alle informatie op.'

'Er gebeurt niets dat niet de verwachting was. Wij proberen het laatste stukje mooi te maken.'

daacht meteen: heerlijk, dit is het gewoon. Ik werd gegrepen door de sfeer. Je komt een huis binnen, een thuis. Ik werd ontvangen door een heel enthousiaste vrijwilliger die me uitgebreid rondleidde en vertelde over het reilen en zellen binnen het hospice. Ook het pand zelf vond ik geweldig. Het hospice bestaat uit twee Zaanse houten huizen die zijn gekoppeld. Het heeft niets medisch en het is, hoe triest hun situatie ook is, heerlijk voor mensen om hier te verblijven.

Helemaal verkocht

Na de kennismaking heb ik een paar keer op proef meegedraaid. Toen was ik helemaal verkocht. Vrijwilliger zijn in een hospice is een waardevolle toevoeging aan mijn eigen leven. Ik kom met meer energie terug. Als ik in het hospice ben, dan heeft die dag een gouden randje. Inmiddels straal ik dat ook uit. Als er een gat in het rooster is, zeg ik altijd ja. Ik probeer altijd twee diensten per week te draaien. Vaak zijn het er ook drie. Of ik kom eerder of blijft langer, als dat nodig is. Ik vind het helemaal top en blijft dit werk doen zolang ik het fysiek aankan.

Tussen mijn functie in het AMC en het werk in het hospice zit een verschil van dag en nacht. Ik had een kantoorbaan, gaf leiding aan de staf en eerste medewerkers en hield me voornamelijk bezig met vergaderen, situeren en met overleg met collega's van andere ziekenhuizen. Echt totaal anders dan dit werk. Nee, het verbaast me eigenlijk niet dat ik hier zo thuis ben. Het gaat op zo'n natuurlijke manier. Ook de samenwerking met de andere vrijwilligers en de coördinatoren. Het zijn allen mensen met een hart.

Mooie dingen

Door dit werk heb ik vooral geleerd dat een heleboel zaken in het leven helemaal niet belangrijk zijn. Waar je je in het normale leven druk om maakt, is totaal niet aan de orde wanneer iemand in het laatste stukje van zijn leven is. Dat merk je in gesprekken met gastbewoners. Die gaan over hun kinderen, over mooie vakanties. En nooit over geld of carrière. Ik heb ook geleerd dat familie ongelooflijk belangrijk is en dat het veel waarde heeft dat een zoon of dochter in de laatste levensfase kind kan zijn in plaats

van mantelzorgers. Een hospice voorziet daar perfect in. Ik maak er mooie dingen mee. Een gastbewoner had heel zware zorg nodig. Een collega vroeg mij om crème uit de badkamer te halen. Ik ging erheen, maar zag het niet. Mijn collega zei: 'Ik doe het zelf wel even en kwam terug met de crème. Waarop de gastbewoner mij aankeek en zei: 'Krijgen jullie wel eens evaluatiegesprekken?'

Een andere gastbewoner, iemand met een ietwat hete aardappel in de keel, schreef zijn memoires. Op een dag had hij problemen met het tekstverwerkingsprogramma. Hij vroeg een vrouwelijke collega: 'Als Jacques komt, wil je hem dan even langs sturen?' Hij dacht dat ik als man de enige zou zijn die het probleem zou kunnen oplossen. Een oude baas vroeg me op een dag: 'Hah je een cognacje voor me?' Nu had ik thuis, van mijn schoonvader, nog een half flesje in de kast staan. Ik nam het voor hem mee en deed een flinke scheut in zijn kopje koffie. Een collega vroeg later: 'Wilt u nog een kopje koffie?' Hij zei: 'Ja, maar alleen van hem...'. Zo iets maakt je hals dag goed. Vroeger lette ik niet zo op kleine dingen. Nu ben ik gewend daarop te letten en die kleine dingen enorm te waarderen.

Drempel

Vrienden vinden dat dit werk goed bij mij past. Of ze reageren met: 'Jemig, daar gaan mensen dood!'. Dan zeg ik: 'Er gebeurt niets dat niet de verwachting was. Wij proberen het laatste stukje mooi te maken.' Zodra het met de dood of ziek zijn te maken heeft, haken veel mensen af. Natuurlijk wordt er ook overgegeven of in de broek gedaan. Voor de gastbewoner is dat slechter dan voor ons. Wij hoeven het alleen maar op te rui-

men. Maar die drempel is voor veel mensen kennelijk hoog.

Het hospice is ook een plek waar veel plezier wordt gemaakt. Hoeveel er niet wordt gelachen. Bijvoorbeeld om een meneer die in de winner alleen gekleed in zijn overhemd buiten wilde gaan roken. Hem werd geadviseerd even een jas aan te doen. Waarop hij zei: 'Hoezo, ben je bang dat ik ziek word of zo?' Of de dame die elke avond klokslag half tien een kopje koffie wilde. Niet te vroeg en niet te laat, daar stond ze op. Op een dag stond ik om twee minuten voor half tien met een kopje koffie op de drempel van haar kamer. 'Komm verder', zei ze. Maar ik zei: 'Nee, het is nog geen half tien.' Toen moest ze toch lachen... Ze zag ook wel in dat haar wens een beetje raar was. Dat zijn van die gebeurtenissen die je bijblijven.'

Marie-Christine Koestal

'Als ik in het hospice ben, dan heeft die dag een gouden randje'

